

Wystąpienie prof. dr hab. Agnieszki Cybal-Michalskiej otwierające XXXV Letnią Szkołę Młodych Pedagogów

Warszawa, 02.09.2022 r.

Polska Akademia Nauk
Komitet Nauk Pedagogicznych
Przewodnicząca
prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska

Wasza Magnificencjo, Szanowna Pani Rektor, Szanowny Panie Kierowniku Katedry Pedagogika, Szacowne Panie Profesor Kierowniczkii Naukowe Letniej Szkoły Młodych Pedagogów, Szanowni Profesorowie, Adiunkci, Doktoranci, Drogie Uczestniczki i Drodzy Uczestnicy Letniej Szkoły, Dostojni Goście, mam wyjątkową przyjemność i zaszczyt wszystkich Państwa bardzo serdecznie, najserdeczniej powitać na Jubileuszowej XXXV Letniej Szkole Młodych Pedagogów im. Marii Dudzikowej – Szkole zorganizowanej przez Komitet Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk, której gospodarzem jest Katedra Pedagogiki Akademii WSB w Dąbrowie Górniczej.

Z ogromną wdzięcznością pragnę podkreślić, że gwarantem sprawnej organizacji jest zapewnienie bazy socjalno-materialnej oraz kulturalnej jubileuszowej XXXV Letniej Szkoły Młodych Pedagogów, za którą odpowiada Katedra Pedagogiki Akademii WSB w Dąbrowie Górniczej, którą z sukcesem kieruje Profesor Marek Walancik. Katedra współorganizuje tegoroczną Letnią Szkołę, która dzięki ogromnej życzliwości Waszej Magnificencji Rektor Profesor Zdzisławy Dacko-Pikiewicz może zostać zainaugurowana oraz realizowana i za to jesteśmy bardzo, ale to bardzo wdzięczni. Wdzięczność, że mogę być dzisiaj z Państwem w okolicznościach inauguracyjnych Letnią Szkołę wynika z faktu, iż mam przywilej przewodniczyć i reprezentować Komitet Nauk Pedagogicznych przy Wydziale Pierwszym Nauk Humanistycznych i Społecznych Polskiej Akademii Nauk. Komitet Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk jest ciałem doradczym i opiniodawczym reprezentującym krajowe środowisko naukowe, pedagogów i jako organ przedstawicielski

naukowców podejmuje działania na rzecz nauk pedagogicznych, środowiska naukowego oraz oświatowego, czyniąc to od 1953 roku.

Komitet Nauk Pedagogicznych, co należy zaakcentować, kontynuuje tradycję i czerpie inspirację z działalności Komitetów Nauk Pedagogicznych poprzednich kadencji i trudno oprzeć się pokusie, aby nie wspomnieć i nie podziękować wielkim moim poprzednikom i złożyć tym samym hołd przewodniczącym, którzy z woli swoich wyborców przyczyniali się do integracji pedagożek i pedagogów polskich, rozwoju i upowszechniania nauk pedagogicznych, wybrzmiewania głosów eksperckich podczas ważnych debat na temat rozwoju środowiska naukowego i oświatowego. Przewodniczącymi Komitetu Nauk Pedagogicznych byli: Profesor Bogdan Suchodolski, Profesor Wincenty Okoń, Profesor Heliodor Muszyński, Profesor Tadeusz Lewowicki, Profesor Stefan Kwiatkowski, Profesor Bogusław Śliwerski. A w aktualnej kadencji zaszczyt ten przypadł mojej osobie. Komitet Nauk Pedagogicznych stawia sobie w planie pracy bardzo ambitne zadania, których celem jest w najogólniejszym sensie integracja środowiska naukowego pedagogów i podtrzymywanie świadomości społecznego znaczenia pedagogiki jako nauki oraz społecznej odpowiedzialności pedagogów.

Komitet podejmuje istotne problemy nauk pedagogicznych poprzez organizowane w tym celu dyskusje, debaty, obrady, upowszechnianie ich wyników oraz przeprowadzanie ocen stanu i potrzeb edukacyjno-oświatowych. Komitet wypowiada się w sprawach polityki naukowej państwa, problemów szkolnictwa wyższego, promuje dobre praktyki dotyczące jakości badań, dydaktyki oraz etycznych aspektów aktywności naukowej. Opracowuje i przedstawia opinie, oceny, ekspertyzy naukowe, stanowiska w sprawach kluczowych dla rozwoju nauk pedagogicznych, środowiska naukowego i oświatowego.

W przestrzeń naukowej myśli i ważnej działalności Komitetu Nauk Pedagogicznych wpisuje się Letnia Szkoła Młodych Pedagogów, która stała się instytucją unikatową w strukturach Polskiej Akademii Nauk o jakże bogatych tradycjach. Letnia Szkoła Młodych Pedagogów odgrywa ważną rolę w budowaniu pasji naukowych i badawczych, wchodzących na drogę naukową pedagogów. Stanowi forum wymiany myśli, to miejsce naukowej łączności i nawiązywania przyjaźni, przestrzeń bezcennych naukowych dyskursów, międzypokoleniowych i spotkań w życzliwej atmosferze, a także okazja do spotkania wielu profesorów, których zna się z lektur, z wypowiedzi w słowie mówionym i pisanym. To autentyczna wspólnota profesorek/profesorów i ich uczennic/uczniów. Jak to nazwała Profesor Maria Dudzikowa, która w latach 1994–2018 pełniła funkcję opiekuna naukowego i kierowniczki Szkoły, spotkania profesorów z młodymi *wespół zespół*. Letnie Szkoły są instytucją odpo-

wiadającą za jakość i rozwój kadry naukowej, dbającą o najwyższe standardy uprawiania nauki, a także przykładem samorządności uczestników Szkół. Letnie Szkoły Młodych Pedagogów to *Universitas* w najgłębszym sensie.

Letnia Szkoła Młodych Pedagogów przynależy także do mojej architektury sentymentalnej, bowiem bezpośrednio po ukończeniu studiów magisterskich miałam okazję uczestniczyć w Letnich Szkołach. Letnia Szkoła uświadamia nam, że wejście na drogę intelektualnej emancypacji to niekończące się poszukiwania naukowego oglądu rzeczywistości i możliwość rozwoju własnej osoby. Permanentna sposobność do interpretacji własnej biografii jako pewnego rodzaju niekończącej się opowieści. Świadomość, że człowiek nie jest jeszcze dokończony, że czeka go historia, wzmacnia się na Letnich Szkołach Młodych Pedagogów wyraźnie, a tym wyraźniej, jeśli napotka się na swojej drodze mądre autorytety, od których możemy uczyć się tej bardzo trudnej sztuki nawigacji przez życie naukowe i akademickie. Letnie Szkoły Młodych Pedagogów niewątpliwie nadają konkretności w istnieniu wspólnoty Mistrzów i młodych adeptów nauki, nieustannie uczą jak ważna jest pasja naukowa. To właśnie w atmosferze Letnich Szkół Młodych Pedagogów, w tej przestrzeni autorytetów, rodzi się moc twórcza i moc sprawcza oraz wejście na drogę odpowiedzialnej refleksji i aktualizowania potencjału w nas tkwiącego. Doświadczenie dyskursu pomiędzy *ja przeszłym, ja terażniejszym, ja przyszłym* jest przede wszystkim szczególnym i wyjątkowym doświadczeniem intensywności istnienia wspólnoty naukowej, urzeczywistnianym podczas Letnich Szkół Młodych Pedagogów i jakże silnie odczuwanym oraz uświadamianym przy każdej dedykowanej Letnim Szkołom okazji. Letnia Szkoła nosi imię Marii Dudzikowej. Pani Profesor niezwykle charyzmatycznej, o wysokich kompetencjach naukowych, która ze swojej aktywności dydaktycznej, naukowej, dydaktycznej i społecznej uczyniła sztukę. Była animatorką ruchu rozwoju naukowego młodych pracowników akademickich, człowiekiem Uniwersytetu, ale również nieustrudzoną społecniczką. Taka pozostanie w naszej pamięci Profesor Maria Dudzikowa.

Od 2019 roku w twórczej pracy pedagogicznej w kształceniu pedagogów i doskonaleniu ich warsztatu badawczego odnajdują swoje powołanie i czynią to z pełnym oddaniem, zaangażowaniem i pasją: Profesor Maria Czerepaniak-Walczak i Profesor Ewa Bochno i za to jesteśmy bardzo wdzięczni. W imieniu nas wszystkich wyrażam słowa podziękowań za wielki wkład Pań Profesor w rozwój kolejnych pokoleń pedagogów i Pań osobiste zaangażowanie w kształtowaniu etosu akademickiego. Tegoroczna jubileuszowa Letnia Szkoła Młodych Pedagogów odbędzie się pod jakże frapującym poznawczo, aktualnym i domagającym się wywalczenia w naukowym dyskursie temacie

Pedagogika i edukacja w wikiświecie. O zmianie/zmianach kultury, edukacji w środowisku cyfrowym. Niewątpliwie konferencyjna, warsztatowa przestrzeń dialogu w ramach Letniej Szkoły to czas sprzyjający zatrzymaniu się i możliwość prowadzenia dyskursu, a także odpowiedzialnej refleksji na temat *Pedagogiki w wikiświecie* z udziałem znamienitych osobistości, ekspertów, teoretyków i młodych badaczy, których wybitne osiągnięcia na niwie działalności naukowej zasługują na szczególne uznanie. W rzeczywistości akademickiej istnieje wyraźne zapotrzebowanie na wiedzę o źródłach i miejscu pedagogiki w obszarze nauk społecznych, współczesnych nurtach rozwoju pedagogiki czy też perspektywach badawczych w badaniach pedagogicznych, a także na umiejętność wykorzystania i integrowania wiedzy teoretycznej z zakresu pedagogiki w celu analizy złożonych problemów współczesności, do których niewątpliwie należy kultura edukacji w środowisku cyfrowym. Nie bez znaczenia jest rozpoznanie konstruktów pojęciowych, takich jak: przestrzeń cyfrowa, umiejętność cyfrowa, środowisko cyfrowe. Umiejętność cyfrowa, szczególnie powiązana z umiejętnością interpretacji, tworzenia i strategicznego wykorzystania informacji cyfrowych. Ważka jest również problematyka uczenia się w przestrzeni cyfrowej – uczenia się ku stawianiu się bardziej rozważnym, krytycznym, odpowiedzialnym obywatelem cyfrowym. Znaczenie social mediów w procesie generacyjnego uczenia się, czy też kognitywizm jako teoria uczenia się w epoce cyfrowej – to zagadnienia, które niewątpliwie otwierają liczne korytarze kognitywnych poszukiwań. Jestem przekonana, że tegoroczna Letnia Szkoła Młodych Pedagogów pozwoli na zaprezentowanie własnych pomysłów, wątpliwości, sugestii oraz popierania ich rozbudowaną argumentacją w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych. Problem podjęty w temacie wpisuje się w szeroką i wielonurtową dyskusję dotyczącą funkcjonowania człowieka w świecie przez niego stworzonym (w tym wikiświecie) i rozumienie tego świata.

Wyrażam ogromną akademicką satysfakcję, że tematyka Letniej Szkoły Młodych Pedagogów, zaproponowana przez kierownictwo naukowe Szkoły, spotkała się z dużym zainteresowaniem i że zaproszenie zostało przyjęte, przez Uczone, Uczonych, przez młodych adeptów Nauki, którzy widzą potrzebę udziału w dyskursie wokół kluczowych problemów środowiska cyfrowego w kontekście pedagogiki i edukacji.

Szanowni Państwo, XXXV Letnia Szkoła Młodych Pedagogów im. Marii Dudzikowej to czas sprzyjający refleksji nad udziałem Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk w rozwoju nauk pedagogicznych, popularyzacji ich osiągnięć, nad tworzeniem płaszczyzny, integracji środowiska akademickiego. Wyrażam nadzieję, że panująca na Letniej Szkole atmosfera,

która jest Państwa udziałem, pozwoli wydobyć kunszt podjętego w temacie konferencji problemu. Będzie stanowiła zachętę do dalszego studiowania zagadnień dla zwiększania świadomości i odpowiedzialności za rozwój pedagogiki jako dyscypliny naukowej i kierunku kształcenia, zorientuje nas pedagożki i pedagogów, badaczy podejmujących się zadań tłumacza i prognozy na refleksję wokół kluczowych pytań związanych z pedagogiką i edukacją w Polsce jak i na świecie. Będzie sprzyjała dalszej integracji środowiska naukowego pedagogów i pedagożek.

Naukowy ogłąd rzeczywistości jest pasjonującą przygodą i temu dajemy wiarę na Letniej Szkole Młodych Pedagogów. Z permanentnego nienasylenia naukowiec czerpie zarówno siły żywotne, jak również sens swojego naukowego trwania i można utracić jedno i drugie, jeśli zaniecha się owych poszukiwań. Dzięki pięknej i długiej tradycji Letnich Szkół organizowanych przez Komitet Nauk Pedagogicznych PAN nie czujemy się intelektualnie osamotnieni, istniejemy i jesteśmy wspólnotą naukową. Unosimy nasze myśli i aspiracje na wyższe poziomy.

Sensem Letnich Szkół Młodych Pedagogów jest dawanie i rozwijanie pasji naukowej, oraz praca nad sobą. Życzymy sobie zatem urzeczywistnienia dobrej tradycji Letnich Szkół, Młodych Pedagogów i dobrego obyczaju akademickiego, owocnych obrad, warsztatów, dyskursów, które, dzięki życzliwości Jej Magnificencji Rektor Profesor Zdzisławy Dacko-Pikiewicz mogą być urzeczywistnione i które dzięki kierownictwu naukowemu Profesor Marii Czerepaniak-Walczak i Profesor Ewy Bochno oraz ogromnej aktywności koncepcyjno-naukowej Pań Profesor poszybują w kierunku szerokich horyzontów oraz które dzięki ogromnej życzliwości serc i rąk Komitetu Organizacyjnego pod czujnym okiem kierownika Katedry Pedagogiki Profesora Marka Walencika i Sekretarz Letniej Szkoły dr Karoliny Walancik będą dawały Państwu poczucie ogromnego zaopiekowania.

Raz jeszcze pozwolę sobie, pamiętając o twórcach Letniej Szkoły Młodych Pedagogów, Profesorze Heliodorze Muszyńskim, Profesor Marii Dudzikowej, pogratulować Paniom Profesor – kierownictwu naukowemu Szkoły pięknej tradycji Letnich Szkół i złożyć najlepsze życzenia mocy twórczej na tegorocznej, Jubileuszowej XXXV Letniej Szkole Młodych Pedagogów im. Marii Dudzikowej oraz sukcesów w następnych jej edycjach. Życzę Państwu dużo kognitywnej satysfakcji. Wraz z tymi życzeniami, pozwoliłam sobie przekazać drobne upominki dla władz rektorskich i kierownictwa Letniej Szkoły, Uczestniczek i Uczestników Letniej Szkoły. Proszę o przyjęcie książkowych darów, które przesłałam na adres Akademii WSB w Dąbrowie Górniczej. Wszystkiego poznawczo pomyślnego Państwu życzę. Owocnych obrad!